

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ**

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності **074 Публічне управління та адміністрування**
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою державного управління публічного адміністрування та регіональної економіки, № 13 від 20.04.2016 року.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» є закріплення здобувачем теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час групової роботи з означених питань.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» на практичні заняття відводиться 18 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» проводяться у навчальних аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіт, який відповідає зазначеним викладачем вимогам, та захищають його під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль І. Теоретико-історичні засади публічного врядування						
1.	Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування	Визначати принципи врядування та механізми регулювання соціально-економічних процесів	1. Поняття публічного адміністрування як одного з видів суспільно-корисної діяльності і як публічно-правового інституту. 2. Поняття і зміст принципів публічного	1	–	Основна: [1; 3; 4; 6 - 8]. Додаткова: [10; 14; 17; 18; 21]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			адміністрування. 3. Завдання та функції публічного адміністрування: поняття, види, характеристика. 4. Адаптація публічного адміністрування до стандартів Європейського Союзу			
2.	Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування	Визначати ефективність та результативність демократичного врядування	Визначення поняття публічне адміністрування на основі побудови логіко-структурної схеми публічних інституцій в Україні	1	–	Основна: [1; 3; 4; 6 - 8]. Додаткова: [10; 14; 17; 18; 21]
3	Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	Здійснювати обґрунтований вибір методів публічного адміністрування та моделей адміністративно-управлінських процесів	1. Специфіка наукового знання в соціальній та адміністративно-управлінській галузях. 2. Особливості наукового дослідження в публічному адмініструванні. 3. Логіко-теоретична реконструкція соціально-політичних та адміністративно-управлінських об'єктів. 4. Соціологічне дослідження у галузі публічного адміністрування	2	–	Основна: [1 - 4; 6; 8]. Додаткова: [9 - 14]
4	Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	Визначати суспільні та адміністративні моделі на основі оцінки	1. Моделі управління суспільством. 2. "Old government" та	2	–	Основна: [1; 3; 4; 6 - 8]. Додаткова: [9; 13 - 15]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		ефективності управлінських процесів	його особливості. 3. "New government" та його особливості. 4. Нове, належне врядування ("Good governance") та його особливості. 5. Вибір оптимальної моделі для публічного адміністрування в Україні			
5	Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування	Визначати професійно-кваліфікаційні характеристики публічних службовців	Аналіз застосування інструментарію адміністративної культури та адміністративної (службової) етики	2	–	Основна: [1; 3; 4; 6 - 8]. Додаткова: [13 - 16]
6	Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні	Визначати оптимальні управлінські рішення для врегулювання конфліктів та стресових ситуацій	1. Проблеми формування та реалізації кадрової політики в публічних адміністраціях регіону та їх причини. 2. Конфлікти та стреси, які виникають. 3. Конфліктність суспільних мас та роль публічного адміністрування у регулюванні конфліктів	2	–	Основна: [1 - 5; 7]. Додаткова: [9; 14; 16]
Разом за змістовим модулем I				10		
Змістовий модуль II. Сучасні механізми управління суспільним розвитком						
7	Тема 7. Сучасні механізми управління суспільним розвитком	Прогнозувати сучасні тенденції взаємодії владних структур, політичних і громадських організацій для підвищення ефективності	Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи для України	2	–	Основна: [1 - 8]. Додаткова: [9 - 14; 22]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
		управління на центральному і регіональному рівнях				
8	Тема 8. Теорія держави та суспільство	Здійснювати координацію активності громадськості в суспільстві	1. Теорія держави - історичний нарис. 2. Громадське суспільство - міф чи реальність. 3. Особливості стратифікації українського суспільства	2	–	Основна: [1 - 8]. Додаткова: [9; 10 - 13]
9	Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку	Ідентифікувати суспільно-політичні процеси та визначати їх вплив на соціально-економічний розвиток	1. Вплив політичних партій на стан державного управління. 2. Закордонний досвід управління суспільним розвитком	2	–	Основна: [1; 3 - 8]. Додаткова: [9 - 11; 14; 19 - 22]
10	Тема 10. Інноваційний розвиток України	Здійснювати оцінку ефективності інновацій у публічному адмініструванні	1. Інноваційний розвиток як запорука стабільного зростання. 2. Проблеми кадрового забезпечення інноваційного розвитку	2	–	Основна: [1 - 8]. Додаткова: [9 - 11; 14; 19 - 22]
Разом за змістовим модулем II				8		
Разом за навчальною дисципліною				18		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 6

Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

Завдання: Дебати на тему: "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні".

Мета заняття: ознайомити здобувачів з правилами Парламентських дебатов, навчити відстоювати свою точку зору та коректно здійснювати дебатні змагання.

Основні теоретичні відомості:

1. Студентам пропонується переглянути короткий відеосюжет на тему:

"Європейський вибір", у якому надана офіційна статистика грантового фінансування органів місцевого самоврядування країн-членів Європейського Союзу та результати реалізації цих грантів, які спрямовані на розвиток територіальних громад.

2. Студенти знайомляться з правилами Парламентських дебатів та за допомогою викладача формують 2 групи по 3 особи, які жеребкуванням визначають свою роль - Уряд чи Опозиція. Представники уряду у процесі дебатів відстоюють наступну позицію: "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні", а опозиція має на меті переконати членів парламенту (інша частина групи) у протилежному. Після того, як дебати закінчено, та частина групи, яка голосувала, формує новий Уряд та Опозицію, і дебати починаються спочатку.

Хід роботи:

1. У грі беруть участь дві команди (Уряд і Опозиція) по три людини (Прем'єр-міністр та Члени уряду, Лідер опозиції і Члени опозиції).

2. Обговорення ведеться з метою підписання резолюції щодо вступу України в ЄС. Тема дискусії: "Європейський вибір України сприятиме розвитку місцевого самоврядування в Україні".

3. Уряд стверджує тезу в ході свого першого виступу (не більше 2 хвилин), використовуючи набір аргументів (кейс), побудованих у логічній послідовності.

4. Опозиція (другий виступ) спростовує доводи уряду (тривалість виступу - 2 хвилини) і висуває аргументи опозиції (кейс опозиції), спрямовані на відхилення резолюції.

5. Уряд (третій виступ) спростовує заперечення та аргументи опозиції і може призвести нові аргументи на підтримку позиції своєї команди (2 хвилини).

6. Опозиція відновлює і завершує критику резолюції уряду з використанням нових доводів (2 хвилини) - четверта промова.

7. Опозиція (п'ятий виступ) підводить підсумок дебатів (3 хвилини), мета - переконати аудиторію у тому, що гра вже виграна його командою.

8. Прем'єр-міністр завершує дискусію, намагаючись переконати глядачів у правильності позиції уряду (3 хвилини).

9. Протягом перших чотирьох промов (крім перших і останніх 30 секунд) будь-який представник команди-опонента може з дозволу виступаючого ставити йому запитання (не більше 15 секунд на питання і 30 секунд на відповідь (максимум 1 питання від 1 людини)).

10. У заключних промовах команд не допускається введення нових аргументів чи логічних побудов.

11. Забороняються зауваження особистого характеру на адресу опонентів.

12. У разі порушення ліміту часу більш ніж на 30 секунд, викладач нагадує виступаючому закінчити промову.

13. Рішення по резолюції виносяться парламентом, який складається з решти членів групи. Рішення приймається простою більшістю голосів. Якщо голосуючих парна кількість, то викладач отримує право голосу та закінчує голосування.

Очікуваний результат виконання завдання: Команда, яка протягом дискусії відстояла своє твердження, отримує максимальну оцінку, яка запланована на цей вид практичної роботи.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичної роботи	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	
Максимальна кількість балів	2	6	4	2	4	8	6	2	3	8	45

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия : учеб. пособ. / И. А. Василенко. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : Логос, 2000. - 200 с.
2. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навч. посібн. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. - Х.: Вид. ХНЕУ, 2006. - 212 с.
3. Державне управління : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна та ін.; за ред. А. Ф. Мельник. - К. : Знання-Прес, 2003. - 343 с.
4. Державне управління і менеджмент : навч. посібн. у таблицях і схемах / Г. С. Одинцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одинцової. - Х. : ХарПІ УАДУ, 2002. - 492 с.
5. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. - К. : УАДУ при Президентові України, 1997. - 448 с.
6. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми) / П. Ю. Беленький, О. Л. Вальдрат, Н. І. Гомельська та ін. ; наук. ред. д. е. н., проф. П. Ю. Беленький. - Львів : НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2002. - 308 с.
7. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону : монографія / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. - 472 с.
8. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Гавкалової Н. Л. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. - 328 с.

5.2. Додаткова

9. Дзвінчук Д. І. Методичні рекомендації з проведення самостійної та індивідуальної роботи зі студентами та слухачами магістратури спеціальності "Державна служба" в умовах інтенсифікації навчання Д. І. Дзвінчук - Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. - 92 с.
10. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [монографія] / В. Б. Дзюндзюк. - Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ Магістр, 2003. - 236 с.
11. Институциональные проблемы эффективного государства / под ред. В. В. Дементьева, Р. М. Нуреева. - Донецк : ДонНТУ, 2011. - 292 с.
12. Конституція України. - К. : Преса України, 1996. - 80 с.

13. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : [монографія] / О. Б. Коротич. - Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. - 220 с.
14. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. - Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. - 289 с.
15. Мельников Р. М. Проблемы теории и практики государственного регулирования экономического развития регионов : [монография] / Р. М. Мельников. - М. : Изд-во РАГС, 2006. - 347 с.
16. Переход к демократии стран Центральной и Восточной Европы в сравнительной перспективе / под ред. А. Антошевского и Р. Хербута ; пер. с польского. - Донецк : Изд. "Донбасс", 2001. - 302 с.

5.3. Ресурси Інтернет

17. Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів / Офіційний веб-сайт Фонду ефективного управління [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://ua.debaty.org/cms/decentralizatia_main.
18. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pravo.org.ua/files/administr/Konceptsiya_reform_pabl_admin_2.doc.
19. Корнєєва Т. Відкритість української влади як системний функціональний феномен у сфері управління [Електронний ресурс] / Т. Корнєєва. - Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.
20. Портал органа государственной власти [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government/portal>.
21. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - С. 170.
22. Про місцеві державні адміністрації : Закон України // Офіційний вісник України. - 1999. - № 18. - С. 190